

BOSNA I HERCEGOVINA

Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Конкуренијски савет

MIŠLJENJE

Po zahtjevu advokata Nihada Odobašića iz Sarajeva, da li opisano hipotetsko činjenično stanje, sadrži elemente zabranjenog sporazuma

Sarajevo

Juli, 2024. godine

Broj: 07-26-7-009-2/24
Sarajevo, 1.7.2024. godina

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na osnovu člana 25. stav (2) Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 48/05, 76/07 i 80/09), a po Zahtjevu advokata Nihada Odošašića, Fra Anđela Zvizdovića 1, 71000 Sarajevo, na 9. sjednici održanoj dana 1.7.2024. godine, donijelo je

MIŠLJENJE

Advokat Nihad Odošašić iz Sarajeva, Fra Anđela Zvizdovića 1, 71000 Sarajevo (u daljem tekstu: Podnosilac zahtjeva), je dana 6.5.2024. godine pod brojem: 07-26-7-009-1/24, podnio Konkurencijskom vijeću Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Konkurencijsko vijeće) Zahtjev za davanje mišljenja (u daljem tekstu: Zahtjev).

Podnosilac zahtjeva je isti uputio u skladu sa članom 25. stav (1) tačka f) Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 48/05, 76/07 i 80/09) (u daljem tekstu: Zakon), gdje su opisane radnje u vezi sklapanja ekskluzivnog ugovora između dva nepoznata privredna subjekta, te se traži mišljenje da li opisano hipotetsko činjenično stanje, sadrži elemente zabranjenog sporazuma u smislu člana 4. Zakona.

U zahtjevu je navedeno sljedeće:

- Dva privredna subjekta (jedan je javno preduzeće, a drugi u vlasništvu fizičkog lica) registrovana na području Bosne i Hercegovine, stupila su u ekskluzivni ugovorni odnos, pri čemu ne posluju na istom nivou tržišta i nisu konkurenti;
- Ekskluzivni ugovor omogućava jednom od potpisnika, ekskluzivno pravo zakupa infrastrukture u vlasništvu javnog preduzeća, čemu nije prethodio javni ili transparentni proces kojim bi se omogućilo trećim licima da konkurišu za zaključivanje ekskluzivnog ugovora sa javnim preduzećem;
- Tržišni udio javnog preduzeća je 40% na tržištu na kojem posluje, a tržišni udio drugog potpisnika ovog ugovora je također 40%, ali na drugom relevantnom tržištu, odnosno onom na kojem posluje. U pogledu tržišta pristupa zakupljenoj infrastrukturi u vlasništvu javnog preduzeća, na tom tržištu drugi potpisnik ovog ugovora, ima monoploistički položaj tj. 100% tržišnog udjela;
- Podnosilac zahtjeva tvrdi da zaključeni ekskluzivni ugovor ne potpada ni pod jednu kategoriju grupnog izuzeća u skladu sa članom 7. Zakona, niti je Konkurencijskom vijeću podnesen zahtjev za pojedinačno izuzeće predmetnog ugovora u skladu s članom 5. Zakona;
- Podnosilac zahtjeva traži od Konkurencijskog vijeća mišljenje:
 - o da li predmetni ekskluzivni ugovor, kojim se jednom od potpisnika uspostavlja monoploski položaj, ima ili može imati elemente zabranjenog sporazuma iz člana 4. Zakona;
 - o Da li su u opisanim okolnostima, potpisnici ovog ekskluzivnog ugovora bili u obavezi podnijeti Konkurencijskom vijeću zahtjev za pojedinačno izuzeće od zabrane sporazuma;

- Koje su pravne posljedice zabranjenih sporazuma iz člana 4. Zakona, tj. da li je isti ništavan ukoliko se utvrdi kao zabranjen.

Konkurencijsko vijeće postupajući po podnesenom zahtjevu, donošenjem ovog mišljenja, naročito bitnim navodi i naglašava odredbe člana 4., 5. i 7. Zakona, Odluku o skupnom izuzeću sporazuma između privrednih subjekata koji djeluju na različitim nivoima proizvodnje odnosno distribucije (vertikalni sporazumi) („Sl.glasnik BiH“, broj:18/06), te Odluku o utvrđivanju relevantnog tržišta („Sl.glasnik BiH“, br. 18/06 i 34/10).

Zakon članom 4. stav (1) jasno i precizno definiše sporazume, ugovore, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričite i prešutne dogovore privrednih subjekata, kao i odluke i druge akte privrednih subjekata, kao zabranjene, ukoliko za cilj i posljedicu imaju sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na relevantnom tržištu, a koji se odnose na:

- a) direktno ili indirektno utvrđivanje cijena ili bilo kojih drugih trgovačkih uslova,
- b) ograničavanje i kontrola proizvodnje, tržišta, teh.razvoja i ulaganja,
- c) podjelu tržišta ili izvora snabdijevanja,
- d) primjenu različitih uslova za identične transakcije,
- e) uslovljavanje prihvatanja dodatnih obaveza, koje nisu u vezi sa predmetom sporazuma.

Također je članom 4.stav (2) Zakona, jasno propisano da su sporazumi u skladu sa stavom (1) ništavni, dok stav (3) istog člana, propisuje sporazume koji nisu zabranjeni. Članom 29. Zakona, regulisano je podnošenje zahtjeva Konkurencijskom vijeću za pojedinačno izuzeće sporazuma od zabrane.

Pojedinačno izuzeće nekog sporazuma od zabrane, regulisano je članom 5. i 6. Zakona, gdje se nakon provedenog postupka ocjene sporazuma za koji se traži izuzeće, donosi rješenje Konkurencijskog vijeća.

Kaznene odredbe propisane su u poglavlju V Zakona, gdje član 48. jasno definiše visinu novčane kazne za privredna i fizička lica ukoliko sklope zabranjeni sporazum u smislu člana 4. Zakona.

Da bi Konkurencijsko vijeće moglo dati svoje stručno mišljenje u pogledu postojanja zabranjenog konkurencijskog djelovanja, mora raspolagati konkretnim podacima, a ne, kako je navedeno u Zahtjevu, hipotetski opisanim činjeničnim stanjem.

Određivanje relevantnog geografskog tržišta, kao neophodnog činjeničnog stanja za svaki pojedinačni slučaj, propisano je Zakonom o konkurenciji i odgovarajućim podzakonskim aktima.

Konkurencijsko vijeće u provođenju svakog pojedinačnog postupka definiše odgovarajuće relevantno tržište na kom se utvrđuje eventualno postojanje nekog zabranjenog konkurencijskog djelovanja u smislu Zakona.

Dakle, analizom hipotetski opisanog slučaja, bez dostavljanja stvarnih podataka i potrebne dokumentacije, Konkurencijsko vijeće nije u mogućnosti utvrditi postojanje zabranjenog konkurencijskog djelovanja.

Ovo mišljenje je dato isključivo na osnovu informacija dostavljenih u samom Zahtjevu, te ukoliko isti odstupaju od stvarnog činjeničnog stanja, ovo mišljenje se ne može primjeniti.

Predsjednica

Adisa Begić